

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2022
9. volební období

84.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 13. schůze
ze dne 31. srpna 2022

ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+) /kód Rady 9071/22, KOM(2022) 212 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace zástupce místopředsedy vlády pro digitalizaci Jana Míči, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jana Berkiho a po rozpravě

- 1. bere na vědomí** sdělení a rámcovou pozici vlády k němu;
- 2. oceňuje** pozornost, která je věnována nejen bezpečnějšímu prostředí pro děti a mládež i v digitálním prostoru, ale také akcent na adekvátnost obsahu věku;
- 3. považuje** participaci cílové skupiny na přípravách za přínosnou;
- 4. je přesvědčen**, že je třeba hledat řešení na jedné straně účinná, na druhé straně maximálně respektující ochranu soukromí;
- 5. doporučuje** však věnovat ještě větší pozornost edukačním aktivitám, a to nejen dětí a mladých lidí. Klíčovou roli ve způsobu trávení času a výběr obsahu hrají rodiče. Jejich podporu považujeme za opomíjenou. Roli by v ní měly hrát jak školní instituce, tak neziskový sektor (především dětské a mládežnické organizace);

6. p o v ě ř u j e předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedkyni Evropské komise.

Petr Fífka v. r.
ověřovatel

Jan Berki v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda

Nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)

Informační podklad ke sdělení Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)
COM(2022) 212 final, kód Rady 9071/22

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
16. 5. 2022
- **Datum projednání ve VEZ:**
22. 6. 2022 (1. kolo)
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 18. 7. 2022, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 19. 7. 2022 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

[Sdělení Digitální dekáda pro děti a mládež: nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti \(BIK+\)](#) představuje aktualizovanou strategii pro lepší internet pro děti, která reaguje na vývoj od roku 2012, kdy byla přijata první strategie v této oblasti. Jejím cílem je zpřístupnit všem dětem v Evropě digitální služby úměrné věku při současném zajištění odpovídající úrovně ochrany a podpory a respektu. Strategie by měla být realizována v letech 2022-2024. Obsahuje opatření ve třech oblastech: 1) bezpečné digitální zážitky, 2) posílení digitálních dovedností a 3) aktivní účast.

V roce 2012 byla zahájena první [Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem](#) (European strategy for a better internet for kids – BIK). S ohledem na postupující digitální transformaci a zkušenosti z doby pandemie covidu-19, kdy se řada činností přesunula do digitálního prostředí, došla Komise na základě [konzultací](#) s dětmi i dalšími zainteresovanými stranami k závěru, že je třeba tuto strategii aktualizovat. Aktualizace by měla reagovat především na **změny ve využívání digitálních technologií dětmi**, kdy se prodlužuje čas strávený online (oproti roku 2010 se v mnoha zemích téměř zdvojnásobil) a současně snižuje věk, kdy děti začínají digitální zařízení využívat. Současně přestává být možné digitální technologie nevyužívat, protože se stávají nedílnou součástí formálního i neformálního vzdělávání a sociálních kontaktů. Dále by měla aktualizace řešit **ochranu dětí v digitálním prostoru** s ohledem na škodlivý a nezákonný obsah, rizikové kontakty a chování a spotřebitelská rizika, včetně obchodních praktik cílících na děti. Tato ochrana je rovněž jedním ze základních prvků nového [aktu o digitálních službách](#), jehož návrh Komise předložila v prosinci 2020. Souběžně se strategií pak byl předložen [návrh nařízení o předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boji proti němu](#).¹ Dalšími aspekty, které aktualizace řeší, jsou **sdílení osobních údajů, nedostatek dovedností, digitální propast** (tj. rozdíly v možnostech přístupu dětí z různých prostředí k digitálním technologiím) a **nedostatečné zapojení dětí** do vývoje a hodnocení digitálních produktů, služeb a politik.

Nová strategie BIK+, která je stěžejní iniciativou Evropského roku mládeže 2022, představuje digitální složku [strategie týkající se práv dítěte](#) z března 2021 a odráží zásadu, že „Děti a mladí lidé by měli být na internetu chráněni a jejich postavení by mělo být posíleno“, která je součástí [Evropského prohlášení o digitálních právech a zásadách digitální dekády](#). Měla by doplnit a podpořit praktické provádění stávajících úspěšných opatření na ochranu dětí na internetu a více se zaměřit na rozvoj jejich dovedností a vytvoření bezpečného prostředí pro online činnosti.

- **Obsah a dopad:**

Cílem strategie BIK+ je zpřístupnit všem dětem v Evropě **digitální služby úměrné věku při současném zajištění odpovídající úrovně ochrany a podpory a respektu**. Na základě stávající infrastruktury strategie BIK navrhuje nová opatření, která by měla být realizována v letech 2022-2024, v rámci tří pilířů: 1) bezpečné digitální zážitky, tj. zlepšení ochrany dětí na internetu a jejich pocitu pohody; 2) posílení digitálních dovedností, aby se děti mohly v online prostředí pohybovat bezpečně a odpovědně, a 3) aktivní účast, tj. širší zapojení dětí do utváření digitálního prostředí.

1) Bezpečné digitální zážitky

Hlavní opatření Komise v této oblasti zahrnují:

- vypracování komplexního unijního kodexu chování pro design odpovídající věku na základě aktu o digitálních službách;
- žádost o normalizaci týkající se evropské normy ohledně ujištění o věku / ověřování věku online v souvislosti s návrhem nařízení o evropské digitální identitě;
- vytvoření digitálního dokladu o věku na základě data narození;

¹ COM(2022) 209 final

- řešení obsahu určeného pouze dospělým jako součást plánovaného kodexu chování v rámci strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025;
- zajištění řešení kybernetické šikany v rámci harmonizovaného čísla 116 111;
- zmapování stávajícího výzkumu dopadu neuromarketingu na děti.

Členské státy Komise vyzývá, aby podporovaly účinné metody ověřování věku v souladu s návrhem evropské digitální identity a fungování harmonizovaného čísla 116 111, mj. zajištěním vyškoleného personálu pro řešení problému kyberšikany.

Průmysl by se měl zaměřit na řešení specifických rizik pro děti vyplývajících z používání jeho výrobků a služeb, podporu vytvoření komplexního unijního kodexu chování pro design odpovídající věku, účinné provádění opatření týkajících se přístupu k obsahu s věkovým limitem, rychlé posuzování a odstraňování nezákonného obsahu ve spolupráci s důvěryhodnými oznamovateli a zpřístupnění dat a informací o příležitostech a rizicích pro děti akademickým výzkumníkům.

2) Posílení digitálních dovedností

Hlavní opatření Komise v této oblasti zahrnují:

- podporu monitorování dopadu digitální transformace na dobré životní podmínky dětí ze strany členských států, průmyslu a akademických pracovníků prostřednictvím [portálu BIK](#);
- vývoj a distribuci výukových modulů pro učitele prostřednictvím portálu BIK a center pro bezpečnější internet;
- podporu výměny osvědčených postupů pro vnitrostátní osnovy v oblasti mediální gramotnosti;
- organizaci kampaní zaměřených na mediální gramotnost pro děti, učitele, rodiče a pečovatele;
- zvyšování povědomí o rizicích, jimž děti jakožto mladí spotřebitelé čelí;
- podporu center pro bezpečnější internet v členských státech, aby mohla poskytovat dětem ve zranitelném postavení neformální vzdělávání a odbornou přípravu.

Členské státy Komise vyzývá, aby monitorovaly vliv digitální transformace na dobré životní podmínky dětí, vyměňovaly si osvědčené postupy v rámci strukturovaného dialogu ohledně digitálního vzdělávání a dovedností, podporovaly centra pro bezpečnější internet jako jednotné kontaktní místo pro oblast mediální gramotnosti a bezpečnosti na internetu a investovaly do řešení digitální propasti, mj. s využitím fondů EU.

Rovněž průmysl by měl investovat do rozvoje dovedností, a zlepšovat tak povědomí o potřebách dětí, boj proti stereotypům a digitální dostupnost již ve fázi vývoje produktů.

3) Aktivní účast

Hlavní opatření Komise v této oblasti zahrnují:

- zapojení dětí do tvorby unijního kodexu chování pro design odpovídající věku;
- akci zaměřenou na digitálně relevantní téma pro mladou generaci, která bude iniciována a vedena dětmi, v součinnosti s platformou EU pro účast dětí;
- rozšíření úlohy ambasadorů mládeže a panelů mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti o podporu aktivit mezi vrstevníky na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;
- vytvoření verze strategie BIK+, která bude vstřícná k dětem;
- pravidelné dvouleté hodnocení strategie BIK+.

Členské státy Komise vyzývá, aby podporovaly odbornou přípravu mezi vrstevníky a výuku dospělých vedenou dětmi v oblasti digitálních technologií a aby při tvorbě digitálních politik spolupracovaly s ambasadory mládeže.

Průmysl by měl s dětmi systematicky konzultovat vývoj a zavádění digitálních produktů a služeb, pracovat na zlepšení komunikace o produktech a službách, aby byla pro děti srozumitelná, a vyvíjet produkty a služby, které budou podporovat právo všech dětí na vyjádření a usnadňovat jejich účast na veřejném životě.

Součástí strategie bude i úsilí o **řešení digitální propasti v celosvětovém měřítku**, a to především v rámci iniciativy Global Gateway. Komise bude pokračovat ve sdílení zkušeností, odborných znalostí a hodnot s mezinárodními organizacemi a partnery a podporovat společný přístup k digitálním právům dětí. Zajistí rovněž pokračování úspěšných stávajících opatření, jako je síť horkých linek INHOPE zaměřená na boj proti pohlavnímu zneužívání dětí, která funguje ve 46 zemích.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR aktualizovanou strategii vítá a v obecné rovině souhlasí s jejími cíli. Zdůrazňuje především potřebu přizpůsobení digitálních technologií a legislativy aktuálním potřebám cílových skupin, zásadní význam zajištění rovného přístupu, potřebu posílení legislativy v oblasti elektronického násilí a kyberšikany nebo důležitost prevence kybernetické kriminality. Pokud jde o navržená opatření, vláda považuje za důležité zamezit případným duplikacím a stavět na existujících řešeních, např. centrech pro bezpečnější internet a krizových a asistenčních linkách. V otázce ověřování věku pak upozorňuje na odlišnosti ve vnímání věkové hranice dítěte v jednotlivých členských státech a potřebu uvést věkovou identifikaci do souladu s ochranou osobních údajů. Vláda vítá návrh na vznik unijního kodexu chování pro design odpovídající věku a závazek Komise podporovat monitorování dopadu digitální transformace na dobré životní podmínky dětí.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu byl dokument přidělen Výboru pro kulturu a vzdělávání, o stanovisko byly požádány Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví, Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku, Výbor pro právní záležitosti, Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů. Průběh projednávání je možné sledovat [zde](#).

Ve spolupráci se zpravodajem výboru pro evropské záležitosti Janem Berkim zpracovala Mgr. Helena Paldusová, odborná konzultantka Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.